

om en saadan Opfigelse fandt Sted, vilde det ikke være paa Grund af Tvivl om Sikkerheden, hvortil man vel kunde tænke sig andre Grunde til, at Anstalten ikke ønskede at forfætte med den Slags Laan. Denne anden Del af Vædringsforslaget har jo en meget stor Rækkevidde. Den første Del af Vædringsforslaget kommer til at virke paa omtrent $1\frac{3}{4}$ Million, som jeg bemærkede; den anden vil komme til at virke paa ca. 8 Millioner, altsaa i og for sig faae en langt større Rækkevidde. Men dertil kommer, at denne anden Bestemmelse jo vel egentlig er en Forandring, en tvungen Forandring i frivillig indgaaet Kontraktforhold, og jeg tror rigtignok, at der skal meget stærke Grunde til, for at man overhovedet skulde indlade sig paa Bestemmelser, der have til Følge, at indgaaede Kontrakter blive brudte. Man kan jo i dette Tilfælde ikke berolige sig med, at det kun er en Indrømmelse, der gjøres fra et Statsinstituts Side lige overfor dets Debitorer, thi Forslaget gaar jo ud paa, at Uopsigligheden midlertidig ophæves for begge Parters Bedkommende. Det bliver altsaa ogsaa Statsinstituttet, der sættes i Stand til at opstige saavel Kommuner og Andre de Laan, der ere indgaaede som uopsigelige. Som jeg allerede før lidt siden bemærkede, har Forudsætningen aldrig været, at Livrenteanstaltens Midler skulde ublaanes til 4 pCt. Anstalten er virkelig ikke stiftet for at skaffe Private og Kommuner billige Laan. De Beregninger, hvorpaa Anstaltens Virksomhed hviler, særlig med Hensyn til Tariferne, forudsatte ligefrem, at der, naar Tiderne tillode det, toges over 4 pCt. af Midlerne. Endvidere vil den Indgriben, der her vil finde Sted gjennem den nye § 19, give en meget beklagelig Ustikkerhed i hele Virksomheden for Fremtiden. Jeg maa altsaa bestemt tilraade det ærede Thing at udstemme hele § 19, med andre Ord vedtage Vædringsforslaget under Nr. 7.

Ordføreren (Meergaard): Saavel de Indvendinger, der bleve gjort gjældende mod Udvalgets Flertal af det ærede Medlem for Kjøbenhavns 4de Valgkreds (Scharling), som den høitærede Finansminister, gif ud fra en Betragtning, som Udvalgets Flertal ikke kan dele, den nemlig at Anstaltens Bestyrelse i en ganske særlig og fortrinnsvis Grad skulde tage Hensyn til de Forsikrederes Interesser fremfor til Saantagerne. Vi opfatte Sagen saaledes, at denne Anstalt ikke skaar paa samme Maade som et privat Forretningsinstitut, der driver Livsforikringsforretninger og deslige. Et saadant Institut har naturligvis ikke Andet at gjøre end

at tage Hensyn til at skaffe den høist mulige Rente, for at skaffe sig selv det størst mulige Udbytte og de Forsikrede de bedst mulige Vilkaar. Underledes stiller Sagen sig, naar der er Tale om et Statsinstitut, som Livrenteanstalten er. Jeg veed, man har benegtet Berettigelsen til at kalde den et Statsinstitut, men et Institut, der som dette er oprettet ved Lov, garanteret af Staten, og over hvis Formue og hele Virksomhed Statsmyndigheden i sidste Instants har Dispositionsret, maa man kunne kalde et Statsinstitut, og jeg siger da, at Statsinstituttet har en Forpligtelse til at tage Hensyn til de forskjellige Sider. Dette vil ogsaa være klart, hvis man gjør det Tankeexperiment, at Anstalten gav sig til at drive lignende Forretninger, som enkelte private Bankinstituter gjøre, saa vilde man meget snart naae en Grændse, hvor man vil sige: Ikke blot er dette en uforvarlig Virksomhed, fordi den udsætter Anstalten for Tab, idet man ikke tilbørlig sikrer sig, men man vilde ogsaa sige: Der er en Grændse for, hvor meget en Anstalt som denne skal gjøre Forsøg paa at udvinde af Midlerne, den har Hensyn at tage til hele Samfundet og til det Exempel der bør gives af en saadan offentlig Anstalt, kort sagt den maa tage Hensyn til Saantagerne. Dette Princip ere vi gaaede ud fra, og det fastholde vi, og ud fra denne Grundtænke vil det altsaa ses, at for os kunne adskillige af de Indvendinger, der ere fremkomne fra det ærede Medlem for Kjøbenhavns 4de Valgkreds og den høitærede Finansminister, ikke have nogen hunderlig Bægt, og særlig ikke det Argument, der kom frem fra det ærede Medlem for Kjøbenhavns 4de Valgkreds, at da Antallet af Anstaltens Interessenter var større end Antallet af Debitorer, skulde man tage mere Hensyn til de Forsikrede end til Debitorerne. Ja, det er dog klart nok, at hvis der overhovedet eksisterer en moralsk Forpligtelse fra Anstaltens Side overfor Debitorerne, kan der sandelig ikke blive Spørgsmaal, om der er flere eller færre af dem end af de Forsikrede. En moralsk Forpligtelse er en moralsk Forpligtelse, selv om der kun er ganske faa Personer at tage Hensyn til. Der blev anført af det ærede Medlem for Kjøbenhavns 4de Valgkreds, at man vilde udsætte sig for at faae høiere Tarifer, man vilde i det Hele stille Interessenterne saa overordentlig ugunstigt ved at vedtage en Bestemmelse som denne. Jeg kan ikke se Berettigelsen af dette Ræsonnement. Her er jo nemlig kun Tale om Undtagelsesfald. Hvis der her var Tale om at sige: vi foreslaa vedtaget en Bestemmelse, der ligefrem forærer Saantagerne